

Fremstillingsprisen nyttig i beslutningsprocessen

NØRUPGAARD: Når fremstillingsprisen beregnes er maskinomkostninger og andre indsatsfaktorer også med. I majs ligger den på 1,15 kr. pr. FE i snit. I græs på 1,24 kr. pr. FE.

Af fagredaktør

Henning Laen Sørensen

Fremstillingsprisen pr. FE i produktionen af majs og græs bruger driftsleder Peter Schelde som et godt supplement i beslutningsprocesser i markdriftsplanlægningen på Nørupgaard ved Jorstrup.

»Jeg har i 6 år registreret indsatsfaktorerne og udbytterne i grovfoderafgrøderne og har dermed et godt billede af de enkelte år, men nok så vigtigt fremstillingsprisen over en årrække. Det giver mere styrke i beslutningerne«, siger Peter Schelde.

I snit over 6 år er fremstillingsprisen pr. FE majs 1,15 kr. pr. FE. Variationen har været fra 0,90 til 1,43 kr. Den højeste pris var i 2018, hvor udbyttet var lavt, men udgifterne de samme. For græs ligger fremstillingsprisen i snit på 1,24 kr. pr. FE. Flere år lå den på 1,09, men i tørkeårene 2013 og 2018 lå den på henholdsvis 1,50 og 1,65 kr. pr. FE. Der kan ikke vandes på Nørupgaard, så derfor ligger prisen naturligt højt i de tørre år.

Når fremstillingsprisen beregnes er maskinomkostninger og andre indsatsfaktorer også

med. Omkostninger pr. ha grovfoder er et andet tal, der kan bruges til at vurdere, om der er nogle af indsatsfaktorerne, der kan gøres billigere. Omkostningerne pr. ha grovfoder ligger ca. på 4.800 kr. Her er 'alt' med, også egen løn.

»Maskinstationen klarer langt det meste markarbejde. Vi laver selv såbed og gødsker og sprøjter. Desuden har vi en vogn, som kører som tredje aftagervogn ved ensilering af græs. Resten klarer maskinstationen og en nabo, der kører gyllen ud. Maskinstationen har NIR sensor på finsnitteeren. Den registrerer tørstof i afgrøden, og der er vægt på finsnitteeren. Jeg kunne dog godt tænke mig, at nøjagtigheden i vejningen var bedre«, siger Peter Schelde.

Kodeordet for Peter er nøjagtighed og automatik. Derfor skal systemerne kunne 'snakke' sammen, så data bliver overført automatisk og ikke skal ske via indtastninger. F.eks. når markdata skal kombineres med lagerstyring og udfodring, hvor Peter Schelde bruger CowConnect.

»Det er mine data, og jeg be-

»Jeg kan dele kilometerzonerne op i 1, 2, 3 km og se, hvad der kan betale sig for mig at betale i leje af jord. Der er udbytteregistrering et nyttigt beslutningsværktøj

De 620 HF-køer på Nørupgaard producerer 12.000 kg EKM. Foto: Henning Laen Sørensen

taler for værkstøjer til at fremstille markdata og fodringsdata. Nu mangler der bare, at data kan overføres automatisk fra det ene til det andet system. Det synes jeg er frustrerende«, siger Peter Schelde.

For Peter Schelde er udbytterne stadig det vigtigste. Det er antal FE i siloerne, der tæller. I en nybygget silo kan al majs fra de 135 ha ligge. Når siloen på 100 gange 32 m er fyldt op kan der være 2 mio FE majs i den. I 4 andre siloer kan der ligge 1-1,4 mio. FE græs. Så er der til et års forbrug til de 620 HF-køer med opdræt.

Udbyttet af majs ligger på 10.000 FE pr. ha i snit, varierende fra 6.500 til 11.500 FE. For græssets vedkommende er snittet også 10.000 FE med variation fra 6.500 til 10.600 FE pr. ha.

»I 2013 og 2018 visnede 3. og 4. græsslæt væk. Men vi har heldigvis en god aftale med en nabo, som vi kan købe grovfoder af«, fortæller Peter Schelde.

Aftalen med naboen går ud,

at naboen kører gyllen ud på Nørupgaard, og han aftager selv noget af gyllen. Han producerer majs til biogas i Tyskland, men der er elastik i aftalen, således at naboen normalt producerer 30 ha majs leveret i Peters silo, men i tørkeåret 2018 leverede han 60 ha majs. »Han har en god majsjord, og han er dygtig til at dyrke majs, så jeg ved, at kvaliteten er i orden.

Peter Schelde i en frodig kløvergræsmark i september. Der anvendes blanding 46, og normaludbytte er på 1.000 FE pr. ha. Foto: Henning Laen Sørensen

Det er en god aftale for begge parter«, siger Peter Schelde.

Schelde bruger også udbytteregistreringer sammen med produktionsomkostninger pr. ha til at vurdere forpagtninger. En forpagtning 3 km fra gården kostede 1.600 kr. mere pr. ha, end hvis den var produceret hjemme ved gården.

»Det var for dyrt. Da vi ikke kunne forhandle forpagtningsaftalen ned i pris, blev den sagt op. I stedet fik vi en aftale med en nabo om at producere majs. Jeg kan dele kilometerzonerne op i 1, 2, 3 km og se, hvad der kan betale sig for mig at betale i leje af jord. Der er udbytteregistrering også et nyttigt beslutningsværktøj«, siger Peter Schelde, der tilføjer, at beslutningerne skal kunne ses på bundlinjen.

Peters far Asger Christensen, er nyvalgt til Europaparlamentet for Venstre. Asger deltager selv sagt mindre i bedriften, Peter tilsvarende mere. Antal ansatte er derfor nu justeret til 10.

Nørupgaard

Driftsleder Peter Schelde, ejer Asger Christensen
350 ha dyrkes, heraf 100 ha i forpagtning
150 ha med majs, 150 ha med græs
620 HF-køer med en ydelse på 12.000 kg EKM

NØGLETALLET

1,15

kr. pr. FE er fremstillingsprisen i majs, opgjort over 6 år. For græs er prisen 1,24 kr. pr. FE.

ANBEFALINGER

Majs efter vinterpløjning

På Nørupgaard har man prøvet forskellige etableringsmåder med majs. Gylleudkørsel lige før såning i majsens gav for store strukturskader. Nedfældning af gyllen mellem rækkerne går fint, men tidspunktet er vigtigt. Kommer den for tidligt ud udvaskes kvælstof. Bedst er at få gyllen ud ca. 15. juni, lige før blomstring. Det er her majsens har brug for godningen. Vinterpløjningen er god, fordi jorden så beholder forårsfugtigheden ved majsåning.

Græs holder normalt 3 år. Men efter 2018 er der her i 2019-20 en udfordring, fordi der er ca. 80 ha, der er 3 årige. Enten skal der forårsudlægges meget med vårhvede som dæksæd i 2020, eller der skal sættes på 4. år med ekstra gødningstilgængelighed. Det første giver ca. halvt udbytte af en normalmark, det sidste er der omkostninger ved med en ekstra gødningstilgængelighed. »Forårsudlagt græs er fremtiden. Efterårsudlagt græs i hvede vil virke, at jeg skal købe mere majs det første år«, siger Schelde.

Der er 36 m plejespor i græsmarkerne. »Det er med til at stabilisere udbytterne med styret trafik og ingen spor på tværs af marken«, siger Schelde. Maskinstationen bruger en 19 m rive, og finsnitteeren kører 9 m fra plejesporet. Aftagervognene kører i plejesporet. Der er en høj side på vognene, da snitteen skal sende græsset langt.